

Justitia Regnorum Fundamentum díjjal ismerték el az Országos Nemzetiségi Tanács munkáját

Az alapvető jogok biztosa és helyettesei az emberi jogok világnapjához kapcsolódóan 2022. december 9-én adták át a Justitia Regnorum Fundamentum díjakat az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában.

Az ombudsmanok által 2007-ben alapított Justitia Regnorum Fundamentum díjat a kiemelkedő emberi helytállás, szakmai tevékenység vagy életút elismeréseként adományozza az alapvető jogok biztosa azok számára, akik az alapvető jogok, különösen a gyermekjogok, a veszélyeztetett társadalmi csoportok jogai, a nemzetiségi jogok, illetve a környezetvédelem terén kivételesen magas színvonalú, példaértékű eredményt értek el, vagy jelentősen hozzájárultak ennek megvalósulásához.

Az ünnepségen Justitia Regnorum Fundamentum díjat vehetett át dr. Kozma Ákostól, az alapvető jogok biztosától Kothencz János, a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgatója. Dr. Bándi Gyula, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes dr. Bartus Gábor a Nemzeti Fenntartható Fejlesztési Tanács titkárának adta át a díjat. Ombudsmani elismerést vehetett át egyúttal dr. Tóth Tamás bv. altábornagy, a Büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, Zambó Péter erdőkért és földügyekért felelős államtitkár és Bugán József, a Szombathelyi Erdőgazdasági Zrt. vezérigazgatója.

A Justitia Regnorum Fundamentum díj nemzetiségi tagozatának 2022. évi díjazottja a 30 éves Országos Nemzetiségi Tanács (ONT) és egyúttal a nemzetiségi pedagógusok közössége a testület nemzetiségi nevelés-oktatás területén kifejtett több évtizedes kimagasló tevékenységének elismeréseként. A díjat Engländerné Hock Ibolya, az ONT jelenlegi elnöke a testület alapító elnökével, dr. Frank Gáborral közösen vette át dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébettől, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelytettől.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet nemzetiségi ombudsmanhelyettes az átadó ünnepségen elhangzott méltatásában részletesen ismertette a testület munkáját.

A díj elismerése annak a fáradhatatlan munkának, amelyet a szervezet és annak jogelődje immár harminc éve folytat a nemzetiségi pedagógusok és nemzetiségi diákok érdekeinek érvényesítése érdekében. A Tanács a jog és a pedagógia szakmai eszközeit egyaránt használva az Alaptörvényben, a Nemzetiségek jogairól szóló sarkalatos törvényben és A nemzeti köznevelésről szóló törvényben rögzített kulturális autonómia optimális használatára, illetve kiterjesztésére törekedett és törekszik. A díj egyúttal köszönetnyilvánítás valamennyi nemzetiségi pedagógusnak, akik a változó társadalmi és szakpolitikai környezetben is töretlen lelkesedéssel és a jövőbe vetett hittel gyakorolják hivatásukat a gondjaikra bízott gyermekek érdekében. Munkájuk elősegíti és erősíti, hogy a nemzetiségi közösségek fiatal nemzedéke egyre aktívabban bekapcsolódhasson a közös feladatok ellátásába. Az ONT 2023-ban ünnepli 30 éves fennállását, illetve 10 éves átalakulását. A szakértői testület jogelődjét, az Országos Kisebbségi Bizottságot a közoktatásról szóló törvény 1993-ban hozta létre, mint az Országos Köznevelési Tanács nemzeti és etnikai kisebbségek országos érdekvédelmi szerveinek küldötteiből álló állandó szakmai és szakértői bizottságát. A jogutódjaként 2013-ban létrejött Országos Nemzetiségi

2022-ben Justitia Regnorum Fundamentum díjban részesültek

Tanács napjainkban az oktatásért felelős miniszter javaslattevő, véleményező és tanácsadói tevékenységet végző országos szakértői testülete. A Tanács tizenhárom, országos nemzetiségi önkormányzat által öt évre delegált tagjai a nemzetiségi pedagógia kiemelkedő elméleti, illetve gyakorlati szakemberei, akik közös munkájuk kereteit önállóan alakítják ki. A testület első elnöke *Frank Gábor* volt, akit e tisztségben *Oszwald József*, majd az átalakulást követően *Győrvári Gábor* és *Englenderné Hock Ibolya* követték.

A testület szerteágazó szakmai tevékenysége, így a nemzetiség neveléssel és oktatással kapcsolatos egyéni, illetve intézményi tapasztalatok gyűjtése, ezek megtárgyalása és a közös álláspont kialakítása alapozza meg a jogszabályban rögzített tanácsadói szerepük hitelességét. A Tanács feladat- és hatásköre egyebek mellett a nemzetiségeket érintő szakmai döntések előzetes véleményezésére, a nemzetiségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban részt vevő pedagógusok felsőoktatási képzésének és továbbképzési programjainak véleményezésére, valamint a nemzetiségi nevelést-oktatást érintő közismereti tankönyvek tartalmának kidolgozására és fejlesztésére is kiterjed. A szakértők mindezekén túl, folyamatosan nyomon követik a tartalom-szabályozó eszközökben történt változásokat, a Nemzeti Alaptantervvel kapcsolatos eseményeket, a nemzetiségi irányelvek gyakorlati megvalósítását, a nemzetiségi kerettantervek készítésének ütemezését, az érettségi vizsgakövetelményeket és a tankönyvfejlesztés helyzetét is. A Tanácsnak kiemelt szerepe volt a járványhelyzettel és a digitális átállással kapcsolatos tapasztalatok gyűjtésében, a javaslatok kidolgozásában és a gyakorlati megvalósítás koordinációjában.

Fontos hangsúlyozni, a nemzetiségi pedagógusok kiemelkedő szerepet töltenek be a hazai nemzetiségi közösségek kulturális autonómiájának megteremtésében. Hozzásegítik a fiatalokat a nemzetiségi anyanyelvük használatához és megőrzéséhez, valamint hagyomány-

ik ápolásához és fejlesztéséhez. Napjainkban a nemzetiségi köznevelési intézmények lettek az asszimilációs folyamatok megállításának, de legalábbis csökkentésének fő bástyái. A nemzetiségi pedagógusok nemcsak tanítják a nemzetiségi nyelvet, hanem a gyerekek nemzetiségi identitásának megteremtésében, megerősítésében is jelentős szerepet vállalnak. A szaktudásuk mellett szakmai lelkesedésük, közösségmegtartó- és formáló szerepük is kiemelkedően fontos. A díjjal a nemzetiségi nevelés-oktatás fontosságára szeretnénk felhívni a figyelmet, megköszönve a nemzetiségi pedagógusok kiemelkedő szakmai tevékenységét és töretlen emberi erőfeszítéseit. A nemzetiségi pedagógusok kevesen vannak és utánpótlásuk biztosítása nagyon nehéz, így gyakran erőn felül kell teljesíteniük. Támogatni és biztatni szeretnénk minden nemzetiségi pedagógust a feladatai ellátásában, így a díj köszönet e nehéz pályán való helytállásukért: fáradhatatlan munkájuk dicsérete, amely jó példával szolgál minden identitását kereső és fejlesztő gyermek s fiatal számára is.

A Justitia Regnorum Fundamentum díj a nemzetiségi köznevelés és közoktatás érdekében végzett harmincévnyi elkötelezett munka elismerése, és ösztönzés arra, hogy a testület a jövőben is fáradhatatlanul folytassa a valamennyi hazai nemzetiségi közösség pedagógusai és diákjai javára vállalt értékalapú érdekvédő szakmai tevékenységét.

Englenderné Hock Ibolya, az ONT jelenlegi elnöke a díj átadása után beszédében a testület és a nemzetiségi pedagógusok nevében köszönte meg az elismerést:

„Örülök és köszönöm mindannyiunk nevében – és itt nem csak a testület tagjaira gondolok, hanem az általa képviseltetett nemzetiségi pedagógusokra is, hogy ma átvehettük az alapvető jogok biztosa által adományozható Justitia Regnorum Fundamentum díjat. Azt gondolom, hogy ezzel a mai napon olyan elismerést kapott a nemzetiségi pedagógusok közössége, amely arra ösztönöz, hogy a nehézségeket rugalmasabban oldjuk meg, és bizakodóbban tekinthessünk a jövőbe.

Az én családomban három nemzedék is részese a pedagógus hivatás szépségeinek és fájdalmainak. Szüleim mindketten tanárok, s most már a lányom is követ bennünket. Szüleim, *Gárdonyi* szellemében azt képviselték, hogy a pedagógus „lámpás”, ez adja a hivatás értelmét. Ezt én is így tartom, s ezt igyekeztem továbbadni gyerekeimnek, tanítványaimnak. Ez a szemlélet ránk, nemzetiségi pedagógusokra különösen igaz, hiszen a mi feladatunk nemcsak a jövő generáció nevelése-oktatása, hanem ezen keresztül népcsoportunk fennmaradásának biztosítása is. A nemzetiségi pedagógus a záloga ennek akkor, amikor a családok már nem tudják biztosítani mindazt, ami az intézményi nevelést segítette: az anyanyelv ismeretét, a megélt hagyományokat, a kultúra életben tartását.

A legfontosabb és egyben a legnehezebb feladatunk a nyelv megmaradásának biztosítása. A kultúra ápolásának és őrzésének irányába mozdultunk el, mert annak a gyakorlatban sokkal népszerűbb vetületei vannak, látványosan mutatják a nagyvilágnak létünket. Azt hiszem, az utolsó pillanatban vagyunk ahhoz, hogy most hangsúlyosan elmozduljunk a nyelv ápolásának irányába. Ez az a pont, ahol az Országos Nemzetiségi Tanács a legtöbbet tett és kell tennie a jövőben is. Engedjék meg, hogy köszönetet mondjak dr. Frank Gábornak az ONT (akkor még OKB) korábbi elnökének többéves munkájáért, és nagyon szeretném, ha kifejezhetném hálámat Győrvári Gábornak is. Ő sajnos már nem lehet itt, nagyon hiányzik szakmai tudása és emberi tartása nemcsak a horvát nemzetiségnek, hanem nekünk, többieknek is. Mindkettőjünkkel több fűzött össze, mint pusztán munkakapcsolat, a sok beszélgetés, akár vita is vezetett ahhoz, hogy az ONT minden „váltás” után zökkenőmentesen, az elődök szellemiségében tudta folytatni munkáját. Még egy személy nagyon komolyan hozzájárult

ehhez, *Kosinszky Zsuzsának* is nagyon köszönöm mindazt a „háttér-munkát”, amit annak érdekében végez, hogy hatásosan haladjon a feladatok elvégzése.

Amikor azt mondom, hogy hatékonyságra van szükség a nyelvi nevelés terén, akkor arra is gondolok, hogy ennek egyik feltétele a megfelelő taneszközök biztosítása. Ezen a téren – főleg, ami a korszerűséget illeti – úgy tűnik, soha nem tudjuk utolérni a többi, nem nemzetiségi taneszköz fejlettségét. Ez most igen időszerű feladatunk. Ezért gondolom úgy, hogy az új év első ülésének, amely egyben az ONT mandátumok átvétele is, a tankönyvkérdés legyen a napirendje. Elindult már korábban is, de még szorosabbá és folytonossá kell tennünk az együttműködést az országos önkormányzatok oktatási szakembereivel több, a nemzetiségi nevelést érintő területen. Mindannyiunk nevében mondom, hogy ez az elismerés lendületet ad – ha kicsit megtorpantunk volna – a tevékenységünkhöz. Köszönöm.”

A kitüntetéshez gratulálunk, az Országos Nemzetiségi Tanács és a nemzetiségi pedagógusok által a nemzetiségi közösségek érdekében végzett fáradhatatlan munkához további sikereket kíván szerkesztőségünk!

Az ünnepség végén adták át a Vas Megyei Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola Rumi Különleges Gyermekotthona, valamint a Szent Ágota Gyermekotthonok részére az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, valamint a Szombathelyi Erdészeti Zrt. ajándékait a meghívott gyerekeknek.

